

Izšla
v ponedeljek
in petek.

Stane mesečno Din 7.—
za inozemstvo Din 20.—
Posamezna številka
1 Din.

Račun poštno-čkovnega
zavoda Štev. 10.666.

NOVA DOBA

Uredništvo
in upravnništvo:
Celje
Strossmayerjeva ulica 1
pritličje.

Rokopisov ne vračamo.
Oglas po tarifu.
Telefon Int. štev. 65.

Koroški Slovenci in kulturna autonomija.

Dne 13. junija 1929 se je vršil v Celovcu občni zbor Političnega in gospodarskega društva za Slovence na Koroškem. »Koroški Slovenec« poroča, da je bil ta občni zbor dobro obiskan in da je vladalo zanj precejšnje zanimanje, že radi tega, ker se je pričakovalo, da bode občni zbor razpravljaval o takozvani »kulturni autonomiji«. O tej točki je izvajal koroški slov. deželni poslanec dr. Petek med drugim sledeče:

Čeravno se je že lansko leto pokazalo, da je pojmovanje kulturne avtonomije pri Slovencih bistveno različno od nemškega predloga in so se pogajanja že tedaj ravno zaradi tega prekinila, smo se vendar zopet odzvali pozivu na nova pogajanja, da pokažemo svojo dobro voljo. 17. majnika se je vršila seja šolskega odseka in tam je prišlo do končnoveljavnega preloma pogajanj. Že v predzadnji seji 7. maja so nekateri nemški govorniki povdarjali, da je škoda časa in denarja za ta pogajanja, kar gotovo ni vplivalo najugodnejše na razpoloženje. Izliv tega razpoloženja je bilo tudi tendenciozno poročilo v nemških listih, katerega so nemške strani listom podtaknile kot uradno poročilo, čeravno to ni odgovarjalo resnici, kar je predsednik šolskega odseka sam pismeno pripoznal.

Zakaj ni prišlo do sporazuma pri pogajanjih, pa sta odkrila socijaldemokratski in kršč.-socijalni list, od katerih prvi piše, da pomeni avtonomija delitev Koroške, drugi pa, da se ne more zahtevati od nezavednih Slovencev, ki so glasovali za Avstrijo ob plebiscitu, da gredo skupaj z narodnimi Slovenci.

Narodno - kulturne zahteve koroških Slovencev niso nič novega in se zrcalijo najbolj v šolskem boju, ki se bije že od leta 1869 dalje. Že od nekdanj zahtevamo mi, da mora šola zagotoviti v našem položaju dvema zahtevama in sicer, da mora biti najmanj začetni pouk v maternem jeziku, ker le ta zagotovi nepretrgan prehod od vzgoje v domači hiši v šolski pouk. Ker pa teritorialna lega in socijalna struktura koroških Slovencev zahteva znanje nemškega jezika, smo vedno zahtevali od šole, da slovenske otroke

šola nauči nemški jezik ne samo govoriti, ampak ga tudi rabiti, bodisi pri oblatih, bodisi v raznih panogah javnega življenja. Zato se tudi ni pojavila zahteva po samoslovenskih šolah, kakor nam očita to Nemci. Da se je tolmačila ta naša zahteva kot narodna manjvrednost v primeri z Nemci, ki na svojih čisto nemških šolah slovenskega jezika niti poučevali niso, je bilo mogoče samo tako dolgo, dokler Nemci sami niso prišli v položaj manjšine. Kako se je pač spremenilo stališče nemških manjšin v kratki dobi desetih let glede pouka v državnem jeziku! In ni daleč čas, ko se bodo naši zahtevi popolnoma približali. In nam pri tem gotovo ne bo prišlo na misel, tem Nemcem očitati zaradi tega manjvrednost. Upravičenosti zahteve pouka v maternem jeziku in znanja nemščine nam šolske oblasti tudi niso nikdar odrekale, kajti ustanovile so se takozvane utrakvistične šole. Boj za ureditev teh šol se je sukal zmiraj okoli tega, na kateri način se namen teh šol zagotovi. Dasi so to šole šolske oblasti izrabljale zmiraj bolj za germanizacijo in se je posebno v dobi po plebiscitu pouk v maternem jeziku dejansko skoroda izpodrinil, se ni izpremenila zakonita podlaga. Mi smo temu počenjanju vedno ugovarjali in isto tudi ne odgovarja ljudski volji.

Razvoj nemškega šolstva sloni na popolnoma drugi podlagi. Ustanovile so se povsod tam, kjer je bila za nje dana možnost — nemški otroci.

Kakšna so načela predloženega avtonomnega načrta? Kdor hoče nadalje biti Slovenec, ta naj se vpiše v kataster, ki naj bo podlaga slovenski narodni skupini na Koroškem. Ta ima pravico za svoje otroke ustanavljati in vzdrževati samo slovenske šole. Vse obstoječe utrakvistične in nemške šole pa ostanejo v upravi dežele še nadalje in ta razpolaga z njimi po svoji volji. V teku pogajanj se je spremenil predlog financiranja avtonomnih šol v toliko, da skrbita za te šole dežela in občina v slučaju, da so dani pogoji državnega šolskega zakona (40 otrok v okolišju 4 km). Od obstoječih šol slovenskega jezikovnega ozemlja preidejo tiste v upravo slovenske ljudske skupine, kjer se dve tretjini starišev vpišeta v kataster.

Omenjeni način predloga o kulturni avtonomiji nima nobenega stika s

preteklostjo in danim sedanjim položajem. On hoče spremeniti sedanjo zakonito podlago šolstva in pretvoriti vse utrakvistične šole v nemške. Ob enem se hoče poslužiti po plebiscitu in političnih razmerah nastale razdvojenosti koroških Slovencev in popačene volje starišev v nemške namene.

Zastopnik koroških Slovencev ni mogel in ni smel v to privoliti. Zato je od vsega začetka zahteval vez med paragrafom 3. (kataster) in pa paragrafom 31., ki pravi, da ostane dosedanje šolstvo še znanprej, to je, da se mora način katastra prilagoditi ureditvi šolstva. Podlaga avtonomnega šolstva pa naj tvorijo vse dosedanje utrakvistične šole z vsemi otroci, za katere so te šole obvezne. Samo tako je zagotovljen pouk v maternem jeziku. Zadeva poučevanja nemškega jezika, njegov način in obseg se mora prepustiti avtonomiji. Samo pod temi pogoji bi zastopnik koroških Slovencev pristal na način katastra, kakor ga predvideva paragraf 3. Te zahteve se ne dotikajo ne sedanjega in ne prihodnjega večinskega šolstva.

Uvažujoč vse okoliščine položaja, hočemo zblizanje z nemškomislečimi Slovenci, ker nam je resno na tem, da se manjšinsko vprašanje reši. To naše stremljenje pa ni po volji nekaterim krogom v Celovcu, ki na vsak način rabijo iredento. Pri naši popustljivosti skrijemo našo zahtevo na minimum, od katerega ne moremo več popustiti, ker bi bilo to izdajstvo slovenskega ljudstva na Koroškem. Mi se ne bojimo svojega stališča vsak čas zastopati pred javnostjo. Prepričani smo, da še ni izrečena zadnja beseda.

Zanimiva je tudi rezolucija, ki jo je sklenil občni zbor soglasno in ki se glasi:

1. Da se ujema stališče, ki ga je zastopal g. dr. Petek v šolskem odseku deželnega zbora s smernicami, ki so se določile na svoječasnem odboru anketi. Posebej se naglašja, da odgovarja njegovo stališče popolnoma resoluciji lanskega rednega letnega občnega zbora, ki zahteva:

a) Da v smislu sklepov manjšinskih kongresov vztrajamo pri zahtevi po kulturni avtonomiji.

b) Da pristanemo na kataster na podlagi prostovoljnega priznanja le, ako večina prenese vse manjšinske

pravice in dolžnosti na zastopstvo kulturne avtonomije.

c) Da odločno odklanjamo vsako cepitev slovenskih otrok na dve šolski oblasti.

d) Da zahtevamo za vse otroke, ki so jih stariši prostovoljno vzgajali v slovenskem jeziku, narodno in domoljubno vzgojo na podlagi maternega jezika po slovenskem učiteljstvu, ki ima ljubezen do slovenskih otrok in slovenske kulture.

2. Nesporno je, da naj so utrakvistične šole — šole za koroške Slovence, ki s svojim zakonito določenim slovenskim začetnim učnim jezikom jamčijo rabo narodnega jezika in se bistveno razlikujejo od nemške šole. One vežejo vse koroške Slovence. Pri upeljavi avtonomije je naravno, da vsa ta last slovenskega ljudstva neprikrajšano preide v avtonomno upravo kot pravno naslednico. Ljudska skupnost, ki bi na podlagi katastra ne imela pravice do te po volji starišev nastale in vzdrževane lasti, bi cepila koroške Slovence. Zato naglašamo, da je naš zastopnik moral zahtevati prenos vseh teh šol na avtonomijo in bi vsako popuščanje v tej točki obsojali, posebno še, ker to stališče nikdar ne more ovirati razvoja nemškega šolstva.

Nadalje občni zbor naglašja:

1. Pouk krščanskega nauka v maternem jeziku v vseh razredih ljudskih šol je bila doslej neovirana last slovenskega ljudstva. Sedaj se nam skuša prikrajšati tudi ta pravica s tem, da hočejo šolske oblasti odstraniti slovenski pouk veronauka v višjih razredih. Uverjeni smo, da cerkvena oblast ne bo popuščala od svojih načel in da bo zavrnila vsak poizkus vmešavanja v svoj delokrog.

Z zadovoljstvom vzamemo na znanje, da sta naša zastopnika zahtevala pouk veronauka v nadaljevalnih šolah in obžalujemo, da je večina deželnega zbora veronauk odklonila.

2. Obsojamo, da se še vedno izključuje koroške Slovence iz gospodarskih zastopstev, za katere plačujemo. Zato zahtevamo, da se takoj uvede zakon o kmetijski zbornici, ki naj da koroškim Slovencem možnost soodločbe in sodelovanja.

Oče Kondelik in ženin Vejvara

Češki spisal Ignát Herrmann. 70
Z avtorjevim dovoljenjem poslovenil Stanko Svetina.

Pri Kondelikovih so poobedvali, Pepica je kuhala črno kavo. To je bilo za Vejvaro kakor slaščica: čašica črne kave, ki jo je prinesla Pepica, in smodka, ki mu jo je ponudil gospod Kondelik.

Danes ni bilo Vejvare dalj časa. In gospej Kondelikovi je bilo to povšeči, zakaj soprog je še prespaval v spalnici včerajšnji venček. Čeprav je bila radovedna, v kakem razpoloženju bo danes Vejvara. Kaj poreče srajcam, kaj oni vezeni, ki jo je šivala in vezla Pepica cele tri nedelje.

Ob treh je vendarle zazvenel zvonček in Vejvara je boječe vstopil. Ah, boječe! V strašni zadregi, kar je potrčil njegov obraz, kakor s krvjo polit. Zakaj ni mu ušlo, da je obvisel prvi pogled Pepičin na njegovih — hlačah. Gotovo ve, kaj se je včeraj zgodilo in sedaj se je na to spomnila.

Pozdravil je, poljubil roko materi in hčeri — in molčal.

»No, kako ste se naspali. Fran?« je vprašala gospa. In takoj je sama odgovorila: »Dobro, seveda. In poglejte, kako lep dan se je napravil. Pojdemo na sprehod. Oče bo takoj vstal — malo je zadremal. — Tako, in ti, Pepica,

prinesi kavo — in takoj pojdi nad očeta — zbudimo ga.«

Toda mojstra ni bilo treba buditi. Morda ga je zdramil zvonček ali govor v obednici — mojster je vstopil v sobo, še predno je prinesla Pepica čašice s kavo.

»Pojdi, pojdi, stari«, je klicala gospa Kondelikova, »in spij kavo. Potem pa pojdemo, da bomo še užili lepega dneva.«

Moža sta srkala kavo, dami sta se oblačili za sprehod. Ko je Kondelik podal Vejvari smodko in si jo je tudi sam prižgal, ga je pogledala soproga.

»Toda, stari, v tej srajci ne smeš iti. V spanju si jo spredaj vso pomečkal — in tu imaš omako od obeda — ti zamazanec. Moraš vzeti drugo.«

»No, bom pa drugo vzela«, je odgovoril mojster enostavno, popil je kavo in zginil v spalnico.

Pepica je odnašala čašice, mati je šla za njo v kuhinjo.

»Kaj je rekel Vejvara srajcam« je željno vprašala hčer.

»Nič, mamica, niti besedice...«

»Morda ga postrešček ni dobil več doma...« je prišlo materi na misel.

»Toda saj hodi domov tudi po obedu«, je ugovarjala Pepica.

»To je res«, je rekla gospa kakor sama zase.

»On je sploh ves zmešan«, je pripomnila Pepica.

»Zaradi včerajšnjega dneva«, je pristavila mati. »Veš kaj, vprašaj ga.«

Pepica se je vrnila v sobo. Vejvara je listal po albumu. Poznal je sicer vse te obraze že na pamet, toda kadar ni vedel, ne kod ne kam, se je povrnil zopet k tej rodbinski galeriji.

»To bi bili zopet lepo napravili, ako ne bi prišli«, ga je nagovorila Pepica, toda takoj se ji je zdela, da je napak začela, ker ga je spomnila na vzrok njegove zadrege in je hitro nadaljevala:

»Ali vas je še našel postrešček doma?«

»Da, Pepica.«

»Ali je prinesel odgovor?«

»Da, Pepica.«

»Ali vam je — tudi dal — kar smo — poslali?« je nadaljevala Pepica dvomeče.

»Da, Pepica«, je odgovoril Vejvara in moral se je odkašljati, tako ga je tiščalo v grlu.

»Ali niste bili jezni?«

»Čemu bi se jezil, Pepica?«

»Veste, mamica pravi, da je to star, rodbinski običaj...«

»Jaz sem tudi mislil, da je to kak star, rodbinski običaj...«

»Da bi dolgo živeli.«

»Da, Pepica.«

»In ono najlepšo vzamete za poroko...«

Vejvara ni takoj odgovoril. Toda odkašljal se je in je rekel:

»To se pravi, Pepica draga, ako mora to biti, vzamem, vendar mislim, da mi bodo — preveč — velike — posebno pri vratu —...«

Gospa Kondelikova je vstopila v sobo in je slišala poslednja stavka.

»Kako pravite, Fran, velike? Toda to ni mogoče — saj sva jih šivali po vašem ovratniku — vi imate vendar osemindeset centimetrov...«

»Da, mamica, toda to so najmanj šestindeset...«

»Ampak za božjo voljo — kako se je moglo to zgoditi?«

»No, za nočne bodo dobre, mamica«, je rekel Vejvara v zadregi, »pravzaprav sem tudi mislil, da so to nočne srajce, toda ako želi Pepica, da vzamem eno za poroko, tedaj napravim to...«

V tem trenutku je stopil iz spalnice mojster Kondelik in je klical že na pragu:

»Kaj pa si mi vtaknila tja to proketo srajco, Beti — saj je še zapeti ne morem...«

Gospa Kondelikova je pogledala soproga in je vsa osupla zaklicala:

»Kondelik — Jezus, Marija — kje pa si jo vzela?«

Mojster je imel na sebi belo, nabrano srajco, spredaj bogato vezeno s

Domače vesti.

Prihodnja številka »Nove Dobe« izide radi praznikov že v četrtek dopoldne.

d *Zaključek gledališke sezone v Celju.* Člani mariborskega gledališča so uprizorili v petek, dne 21. t. m. zvečer v celjskem gledališču v korist udruženih mariborskih igralcev Fodorjevo efektno komedijo »Cerkvena miš«, ki je žela v letošnji sezoni na raznih večjih gledaliških odrih velike uspehe. Komedia je duhovita, neprisiljena. Njen glavni motiv je boj pogumnega dekleta za eksistenco in srečo v kaosu povojnih let. Dejanje je prepleteno z zdravim humorjem. Igra v dobri zasledbi absolutno učinkuje. G. Joško Kovič je delo zrežiral vestno, temeljito in dal igri potreben živahni tempo. Ga. Savinova kot »cerkvena miš« Susie Sachs se je predstavila v eni svojih najboljših vlog. Igrala je tako naravno, temperamentno in privlačno, da jo je bilo užitek gledati. Izvrsten partner ji je bil g. Grom kot moderni »stvarnik«, neizprosni bančni predsednik. Lahkoživo Olly Frey je podala gšč. Starčeva z rutino in primerim rafinmajem. Odlično sta se tudi postavila g. Skrbineš kot izzeti grof Talheim in g. Harastović kot mladi baron Ulbrich. Prav posrečena sta bila tudi g. Tovornik kot pisarniški črv Schünl in g. Rasberger kot generalni direktor. Mariborčani so tokrat igrali uprav kabinetno. Scenerije so bile okusne, aplatiz zelo živahni in pristrčni, obisk pa žal pomanjkljiv. Mariborčani so s »Cerkveno mišjo« prav lepo zaključili svojo uspešno celjsko sezono, za katero zaslužijo polno priznanje.

d *Osebnost vest.* Po 16-letnem delovanju na čelu celjske podružnice Ljubljanske kreditne banke je bil g. ravnatelj Mirko Gruden vpoklican k centrali v Ljubljano, kjer je z današnjim dnem nastopil svoje novo mesto. V celjskem kulturnem in družabnem življenju ga bomo kot ljubeznivega družabnika in dobrega delavca zelo pogrešali. Rad je sodeloval bodisi kot odbornik bodisi kot član pri vseh naših narodnih in kulturnih institucijah, preživljal je z nami z vsem srcem ta dolga leta svetle in težke dni. Na njegovo mesto v Celje pride dosedanj dirigent podružnice v Slovenjgradu g. Josip Skaza.

d *Sprejem novih študentov v državno prometno železniško šolo.* Za šolsko leto 1929/1930. se sprejme v to šolo v Beogradu 100 kandidatov, ki so dovršili vsaj sedem razredov gimnazije ali realke (vse druge šole ne pridejo v poštev), ki so zdravi ter imajo dober vid in posluš ter niso prekorajčili 21. leta starosti. Kandidati morajo opraviti sprejemni izpit. Šola traja dve leti. Slušatelji se takoj imenu-

jejo za pomožne uslužbenke s prejemki po 35 Din dnevno, morajo pa si do konca novembra na svoje stroške nabaviti uniformo. Sprejemni izpit obsega srbo-hrvatski ali slovenski jezik, aritmetiko in geometrijo ter zemljepis, zlasti zemljepis naše kraljevine — vsi predmeti po programu za nižje razrede srednjih šol. Absolventi te šole si pridobijo kvalifikacijo uradnika II. kategorije po zakonu o državnem prometnem osebju. Državna saobračajna železniška šola u Beogradu, Miloša Velikog ulica br. 100 do 10. avgusta 1929. Navesti je najbližje železniško postajo. Prosilci, ki zadoščajo pogojem, dobe brezplačno železniško karto za potovanje v Beograd; oni kandidati, ki bodo odklonjeni pri zdravniškem pregledu, oziroma pri sprejemnem izpitu, dobe brezplačno vozno karto za povratek nazaj domov. Prošnji za sprejem naj se priloži zadnje šolsko spričevalo, krstni list in dovoljenje staršev, da se kandidat sme vpisati v to šolo.

d *Drž. dekljska meščanska šola v Celju.* K završnemu izpitu se je javilo 57 učenk. Izpit so napravile sledeče: Artnak Angela, Bertok Angela, Bervar Roza, Božič Ana, Bradač Zdenka, Čokl Ana, Dintinjana Milena, Dolanc Vida, Golouh Zora, Gombač Roza, Goričar Marija, Govek Jožefa, Grundner Mira, Gumzej Viljemina, Janžekovič Ana, Jilke Elfrida, Junger Marija, Karba Ivana, Kobola Ana, Kodre Ana, Kolenc Milka, Konec Štefka, Korže Ana, Kovač Francika, Krulc Matilda, Lesjak Ivana, Lešer Marija, Likar Marija, Majer Bogdana, Mandele Pavla, Marinšek Ela, Mastnak Mira, Meštrov Zora, Muškatec Ivana, Mušica Vida, Ogrizek Marija, Pemič Marija, Pirkovič Sonja, Poljšak Aleksandra, Pršin Karla, Pušenjak Ana, Rak Justa, Spolenak Ljudmila, Šušteršič Hermina, Terglav Dora, Treo Erna, Trobec Ana, Udovič Danica, Urek Vera, Vrečko Justina, Zidarič Savica, Zimič Zlatka, Zupancič Marija, Kopitar Draga. 3 učenke imajo iz enega predmeta ponašljajni izpit.

d *Trgovine na Vidov dan.* Gremij trgovcev Celje razglašja, da bodo po novi uredbi o odpiranju in zapiranju trgovinskih obratov na Vidov dan, v petek 28. t. m. trgovine zaprte samo ob času službe božje, to je od 9. do 10. ure dopoldne.

d *Občni zbor Sreskega gremija trgovcev v Celju.* Sreski gremij trgovcev v Celju sklicuje za sredo, dne 26. junija t. l. svoj VI. redni letni občni zbor, ki se vrši v mali dvorani Celjskega doma v Celju z začetkom ob 8. uri dopoldne. Med ostalimi običajnimi točkami dnevnega reda so na dnevnem redu volitve v razne odbore in sekcije gremijalnega foruma. Ker se bo pri tej točki razpravljalo tudi

vprašanje reorganizacije sekcije hmeljskih trgovcev, se interesentje opozarjajo, da se vabilu odzovejo. Vabila je gremij dostavil te dni vsem članom. Načelstvo.

d *Uradni dan Sreskega gremija trgovcev v Celju* za člane iz gornjegrajskega sresa. Načelstvo gremija opozarja, da uradni dan, ki bi se imel vršiti dne 25. t. m. v Gornjemgradu in Mozirju, odpade radi predstoječega občnega zbora, ki se vrši dne 26. t. m. v Celju. — Načelstvo.

d *Spominska proslava celjskih legijonarjev* se vrši na praznik sv. Petra in Pavla, 29. junija 1929 na Ljubnem. Odhod s posebnim avtobusom 29. t. m. po prihodu mariborskega in ljubljanskega vlaka točno ob 8. uri izpred Narodnega doma v Celju. V Mozirju bo kratek postanek, povratek zvečer v Celje. Spored proslave: 1. Pozdravi ob prihodu na Ljubno, 2. ob pol 12. uri spominsko zborovanje legijonarjev na trati gostilne legijonarja g. Martina Sema in posvetovanje o organizaciji jugoslov. koroških bojnikov. Po oficijelnem delu proslave skupen obed pri g. Semu in slikanje, nato družabni sestanek legijonarjev pri g. Semu. Ob tej priliki se bodo izpopolnile evidenčne liste legijonarjev. Legijonarji se zberejo deloma v Celju, deloma v Mozirju, odnosno počakajo autobus, dočim se zberejo ostali legijonarji iz Gor. Savinske doline na Ljubnem. Tovariši, pridite polnoštevno, naj ne manjka nikogar! Na veselo svidenje po 10 letih! — Pripravljalni odbor.

d *Umrla je v celjski bolnici* 22. junija 21-letna Tereza Breznikar, hči posestnika iz št. Pavla pri Preb. Nesrečno dekle je porodilo v petek zvečer brez vsake pomoči pod nekim kozolcem v št. Petru nezakonsko deklico. Ker pa je niso pravočasno spravili v celjsko bolnico, je zaradi izkrvavenja pol ure po sprejemu umrla.

d *Sokol v Vojniku* je priredil v nedeljo 23. t. m. v dvorani Posojilnice prav lepo uspešno telovadno prireditev, ki je uspela nad pričakovanje

K moderni toaleti

spadajo v prvi vrsti moderni čevlji, katere vam nudijo največji izbiro, najbolj kvalitetni in po najnižjih cenah

veletrgovina

R. Stermecki, Celje.

Ševret 115 Din, boks 159, ševro 202, lak 198, slvi in beš 198, boljši 237, fin 270, platneni 89, barčunasti 92, modni opanki 120 Din. Velika je tudi izbira v čevljih in polčevljih za gospode. Oglejte si izložbe in ogromno zalogo. Nakup neprisiljen.

klaski in je jezno vlekkel okraje pri vratu, katerih ni mogel spraviti vkup.

»Kje pa si jo vzela?»

»No, kje! V škrinji! Kjer so srajce!« Gospa Kondelikova je hitela v spalnico, pokrov škrinje je zaškrilpal, zaprl se je — in gospa se je vračala, v naročju pet novih srajc, in je vzkliknila skoro jokaje:

»Sedaj razumem to! Pepica! Te-le srajce so Vejvarove — za božjo voljo — jaz sem dajala v škatljo zvečer, ko je bila že tema — zmotila sem se — te so tu ostale — in Franu smo poslali stare očetove srajce — ki sem jih dala nastran, da se popravijo. Oh, za boga — najrajši bi se skrila!«

In naenkrat je zaklicala na soproga:

»Ali jo boš dal doli, Kondelik! Ali jo boš slekel takoj! To je Vejvarova poročna srajca — te ne sme obleči nihče drug kot žena — za Boga — in ti tudi, kakor da ne bi imel oči...!«

Kondelik je gledal ženo, hčer, slednjič mu je obvisel pogled na Vejvari in obraz se mu je že začel širiti:

»Vi ste dobili za prezent moje stare srajce? To ste bili veseli, kaj, Fran! Veste, temu se pravi: žensko presenečenje! No, stara, nič ne maraj, iz perila so bile. Toda sedaj, Vejvara, sedaj ste na konju, to je odmena za one vaše včerajšnje hlače — nihče vam ne sme ničesar očitati!«

»Pojdi, pojdi, gobezdalo!« je zaklicala gospa vsa nejevoljna, osramo-

čena. In ko je mojster zginil, je pristopila k Vejvari:

»I no, sedaj razumem — toda saj se ne jezite, Fran, kaj? Moj Bog — človek bi ne verjel — revež, dobi stare cunje...«

»Meni ni prišlo niti na um, da je to kaka pomota«, je odgovoril Vejvara odkritosrečno boječe. »Samo premišljeval sem, kak pomen ima to...«

»Raztrgane srajce imajo samo ta pomen, Vejvara«, se je mugal Kondelik na pragu spalnice, že preoblečen, »da se morajo popraviti. Toda veste, mene sta pustili sedaj popolnoma na strani, ker se je vedno šivalo za Pepico in za vas. Meni se je zdelo malo čudno, da imam čisto novo srajco...«

»Menda vendar, stara prismođa«, se je namrdnila gospa, »na stara leta te bom oblačila v vezene srajce! Tebi ne pride ničesar na misel!«

»Slišiš, Beti: da ženin in nevesta pred poroko sedemkrat znorita, to je stara stvar, že tu-le na Pepici in Vejvari vidim to. Toda da znorijo tudi bodoče tašče, tega še nisem slišal. Kam pa si dala oči?«

»Samo da se je vse takoj pojasnilo«, je hitela Pepica, da bi spravila zopet vse v pravi tir in da bi umirila starše.

Mojster Kondelik je bil neizrečeno vesel te nezgode. Ko je bil že gotov in je ravno natikal četrti prstan, se je sklonil k Vejvari in mu je smeje dejal:

»Da bodete vedeli, Vejvara: ne obdari vas samo tašča, ampak tudi tast: obdržite tudi one moje, veste? Jaz si kupim pol ducata novih...«

»Ti si čenča, Kondelik«, se je jezila gospa. In obrnila se je k Vejvari:

»Katinka pride takoj jutri zjutraj k vam, Fran, te-le vam prinese in one odnese. Samo to vezeno znova operemo. Tako in sedaj pojdimos.«

In družba se je napotila proti Karlovemu mostu in na Malo Stran, da se je sprehodila; potem na so šli — na Vikarko. Gospod Kondelik je tupatam rad zašel tja gori.

XXV. Prvi poročni dar.

Veliki dan v rodbini Kondelikovih se je naglo bližal. Predposlednji teden je bil že pri koncu. Gospa Kondelikova je pazila na vse, tudi na to, da bi se gosti pri poroki drugi dan po gostiji dobro prespali in tako je bila poroka odložena na soboto, na dan sv. Elizabete. Bil je to god gospe Kondelike — ni si mogla želeti lepšega vezila! Oznanila so bila že odposlana, oznanila s katerimi je imel Vejvara precej dela, povabljeni so bili že gostje h gostiji, župnik bo bral to nedeljo s prižnice že tretji oklic ženina in neveste.

Vse je bilo »v teku« kakor je rekel navadno mojster Kondelik, in tudi sam je bil v teh poslednjih dnevih v teku.

vsestransko zadovoljivo. V težkih pri-likah raste v Vojniku sokolska misel, mladina je nositeljica sokolskega dela, na čelu mladine pa idealno učiteljstvo, ki tu v Vojniku ne žanje za svoje veliko delo slavošpevov, pač pa hvaležnost mladih src, ki jih družijo brepenenje po lepem udejstvovanju in izobrazbi. Z nedeljskim sokolskim nastopom je bila združena tudi nekaka odhodnica priljubljene in neumorno delavne načelnice sestre Milice Dragojevič, koji je pred zbrano sokolsko družino govoril v slovo prisrčne besede brat Pogačnik. Vojnik se v sokolskem delu preraja, narodno Celje hi mu moralo dati več zaslonbe.

d *Celjska koč.* (Nekoliko pojasnila.) Zakaj so v planinskih kočah spominske odnosno vpisne knjige? Zato, da se vsak posetnik vpiše s polnim naslovom in spomin. Razpasla pa se je v zadnjem času grda razvada, da se v opombni koloni vpisujejo stvari, ki tja ne spadajo, osobito glede cen v koči. Opozoriti moramo te pritožnike, da je cenik določila Sav. podr. SPD sama in da mora g. oskrbnik prodajati po teh določenih cenah. Cene so odmerjene tako nizko, da bolj ne gre brez oškodovanja g. oskrbnika. Cene niso višje ko v vsaki celjski gostilni, dasi je treba pomisliti, kako težaven je dovoz na Celjsko koč. To že lahko vidi vsak, če gre po cesti pod mestnim logom. Cenik je nabit na verandi in je vsakomur na vpogled. Na njem je točna določba, da se pritožbe ne smejo vpisovati v spominsko knjigo, pač pa se imajo predložiti gospodarju koč. Turista diči vedno v gorah in na izletih skromnost, ne pa pritoževanje za vsako malenkost. Vpisna knjiga ni pritožna knjiga. V hotelu plača mirno še tako drago zaračunano jed, na Celjski koči pa se po nepotrebnem krega! Društvo se po svojih močeh trudi, da čim bolj ustreže vsem obiskovalcem. Vino ima društvo naravnost iz kleti producenta samega, originalno kakor menda nikjer. Tudi jed je dobra. Da pa se plača v koči jed ali pijača en dinar dražje ko v dolini, mora razumeti vsakdo, ki je dobre volje. Precej sem prelazil hribov in obiskal veliko koč, pa še nikjer nisem našel vpisane pritožbe, da je jed in pijača predraga. Ko se turist odpravlja na hribe, naj pusti vedno čemernost doma, drugače nima pomena hoditi v gore.

d *Redna skupščina delegatov SPD* se je vršila včeraj dopoldne v Ljubljani. Iz poročil posnemamo, da je društvo lani postavilo nov planinski dom v Kamniški Bistrici, popravilo Triglavski dom na Kredarici, prenovilo Kadilnikovo koč in zgradilo novo pot na Mojstrovko. Koliko je udejstvovalo v bivši Štajerski, iz ljubljanskega tiska ni razvidno. Da se pa podružnice v naši oblasti prav pridno udeležujejo, kaže pohvala nadzornika SPD dr. Seniorja mežiški, mariborski, ruški, slovenjgraški in slatinški podružnici. Tudi podružnici v Zidanem mostu in Litiji ste bili posebej pohvaljeni. — Prispevek podružnic osrednjemu odboru ostane isti kot dosedaj, 5 Din od člana.

d *Zgube in najdbe.* Zgubil je Drago Kragolnik, delavec v Košnici, 100 Din na poti z mesta domov. — Najdena je bila na Glavnem trgu srebrna ovrtna verižica.

d *Vsa Gornja Savinjska dolina* naj bo na Petra in Pavla, 29. t. m., zbrana na Ljubnem, kjer se vrši proslava celjskih legijonarjev na trati legijonarja Martina Sema. Proslava se vrši ob vsakem vremenu. Vabljen je na to proslavo vse nacionalno občinstvo. Celjani imajo ugodno avtobusno zvezo pri vlfaku, ki odhaja iz Celja ob tri četrt na 8. uro in pride na Šmartno ob Paki okrog 9. ure. Legijonarji iz Celja in njega okolice pridejo s posebnim avtobusom okrog 11. ure na Ljubno.

d *Pekom v obmejnih občinah gornjeradganskega okraja* je dovolil veliki župan, da smejo peti pecivo tudi ob nedeljah in sicer do 8. ure zjutraj. Nato pa morajo dčiti pomočniki 36-urni odmor.

d *Cene za seno in slamo v Mariboru* so sedaj 65—90 Din za seno in 50 do 70 Din za slamo. Cene za seno še vedno padajo. Slama bode seveda hitro po mlačvi cenejša.

d Celjska »Oljka« v Žalcu. Celjsko pevsko društvo »Oljka« je priredilo v nedeljo, dne 16. junija 1929 izlet v Žalec, ki ga je uporabilo zajedno kot oficijelni nastop. In ko sem vstopil v okusno aranžirano in predvno opremljeno Roblekovo dvorano, sem imel že občutek višjega razpoloženja, ki se je še dvignilo, ko se je polagoma dvorana polnila z vsemi sloji domačega prebivalstva. Ni moj namen analizirati vsako poedino pesem bogatega sporeda, temveč hočem podčrtati le splošne utise tega lepega nastopa številčno močnega moškega zbora. Zbor se rekrutira po večini iz mladih novih sil, ki pa imajo razsodne in prevdarne vodnike in tvorijo zdravo in sigurno jedro mnogo obetajočega zbora. Pesmi — umetne in narodne — so bile po večini dobro interpretirane, intonacija je bila dobra, zbor ima solidno ravno-vesje in vlada topogledno pravilno kvaliteto razmerje. Najboljši material tvorijo drugi basi, ki so neovrgljivo sigurni fundament. Prvi tenorji so se mi videli včasih malo izmučeni, kar pa ni kvarilo dobrega celotnega utisa. Dinamika je bila skoraj pri vsaki pesmi posrečena, izgovorjava pa pride, ko bo zbor v svoji sedanji konštrukciji vztrajal na premišljeno zaštrani poti, če tudi še niso vse pesmi odgovarjale kvalitativni vzposobljenosti. Zbor je temperamenten, včasih celo preveč, kar je verna slika svojega mladega in navdušenega pevovodje, ki se je z živim ognjem lotil težavnega posla. Naj vztraja gospod Vilko Videčnik in trud mu bo bogato povrnil njegov zbor in občinstvo. Zbor se je uveril, da je bilo navzoče občinstvo z nastopom v Žalcu prav zadovoljno, kar je dokumentiralo dejstvo, da je morala »Oljka« ponoviti marsikatero pesem, ki je blažljivo vplivala na poslušalce ter hvaležno odjeknila v njih srcih. Čestitamo pevovodji, čestitamo zboru, ki je najboljšo priporočilo onim krajem, ki jih namerava počastiti celjska »Oljka«.

d Med. univ. dr. Herman M. specialista za zobne in ustne bolezni ordinira sedaj v Žalcu 26. 428

d Znižana vožnja za hmeljske nabiralece. Prometno ministrstvo je že dovolilo polovično vožnjo za obiralece hmelja. Popust velja za III. razred osebnih in mešanih vlakov na progah Maribor—Dravograd, Maribor—Celje, Celje—Dravograd, Celje—Zidani most, Grobelno—Rogatec in Brežice—Zidani most. Za izkoriščanje te ugodnosti, ki bo veljala za dobo od 1. avgusta do 30. septembra, je potrebno potrdilo občine, ki ga je treba žigosati pri odhodu in pri prihodu v namembno postajo.

d Tudi v Konjicah gradijo občinsko cestno omrežje za elektriko, katero bo dobival trg od Fale. Upajo, da bode cela naprava začetkom julija gotova.

d Pravoslavni binkoštni prazniki. Včeraj, danes in jutri se slave pravoslavni binkoštni prazniki.

d Zveza kolesarskih društev v Mariboru je priredila včeraj na progi Maribor—Račje — Hajdin—Maribor (92 km) dirko, na kateri so zasedli vsa tri prva mesta člani »Peruna« v Mariboru (Ivan Vesenjaj, Valentin Šibenik in Ivan Štrukelj). Rabili so za progo tri ure, 30 min. in 15 sekund. Med dirko ste se pripetili dve težji nesreči. 17-letni klobučarski vajenec Čančala se je pri padcu težje ranil na glavi in nekega dirkača Stiperja je prijel srčni krč.

d Pristen malinovec, citronado in oranžado ter vse vrste zdravilnih oziroma mineralnih voda ima v zalogi tvrdka: Anton Fazarinc, Celje.

d Tombola Udruženja vojnih invalidov v Celju se vrši nepreklicno dne 30. junija t. l. ob 3. uri popoldne na Dečkovem trgu v Celju. Z ozirom na dobrodelni namen te prireditve se vsa cenjena celjska in okoliška javnost prosi, da pridno posega po tombolskih srečkah, ki se dobijo v predprodaji v vseh celjskih trafikah in pri raznašalcih. Ne pozabite, da boste za žrtvovanjem 3 Din podprli najbednejše žrtve svetovne vojne, s srečko pa v najsmrenejšem slučaju dobili enega izmed glavnih dobitkov, ki so razstavljeni v izložbi g. M. Joseka, Glavni trg. Vaša naklonjenost na ostane v neizbrisnem spominu med nami!

d Slike iz zgodovine jugoslov. slovstva. Zvezna tiskarna v Celju namerava izdati knjigo *Slike iz zgodovine jugoslovanskega slovstva*, ki jo sestavlja prof. J. Orožen. V knjigi bo v obliki zgodovinskih slik opisanih okrog 50 naših najodličnejših pisateljev in znanstvenikov. Slike bodo sestavljene tako, da bo v glavnih potezah razviden tudi razvoj našega slovstvenega življenja. Knjiga je brez dvoma prepotrebna, saj doslej še nimamo celotnega pregleda o delovanju najodličnejših naših jugoslovanskih znanstvenikov. Služila bo učiteljem pri pouku in predavanjih, mlajši se bodo lahko po njej pripravljali za izpite, prav pa bo prišla tudi vsem, ki se bodo hoteli seznaniti z zgodovino našega slovstva. Delo bo pisano poljudno, obsegalo bo okrog 150 do 200 strani srednjega formata ter bo po možnosti opremljeno s slikami vseh opisanih pisateljev; cena izvodu bo znašala broš. do 40 dinarjev.

Ker pa so v sedanji dobi knjigotrske razmere zelo težke, zato je Zvezna tiskarna primorana, zagotoviti si primerno število naročnikov, preden izroči delo v tisk. Prosi torej interese, naj ji blagovolijo na priloženi dopisnici v 14 dneh javiti, da-li delo naročajo in koliko izvodov si žele. Ako se oglasi dovoljno število naročnikov, se bo delo dotiskalo v drugi polovici tekočega leta. Šolska vodstva prosimo, da nam javijo skupno število onih članov učiteljskega zbora, ki bodo naročili knjigo. — Zvezna tiskarna v Celju.

d Kupujemo stalno razna zdravilna koreninca, lepo v senci posušena, brez korenin: kakor arnikovo cvetje — osmukano, tavžent rože v sredini porazane in brez korenin, lipovo cvetje, alibiševo perje itd. Pošljite vzorce z navedbo množine na Drogerijo »Sanitas«, Celje. 419

d Popravila gramofonov izvršuje Anton Lečnik, Celje, Glavni trg. 333

d Za ureditev hudournikov v mariborski oblasti je dovolilo ministrstvo za šume in rude 200.000 Din, ki se porabijo za Gornjesavinjsko dolino in bistriški graben pri Muti. Vrh tega je ministrstvo dovolilo 15.000 Din za napravo raznih novih načrtov.

d Avtomobilska nesreča. V nedeljo 23. t. m. ob 10. dop. je podrl auto, ki ga je vodil inž. g. Červinka iz Krmele, pred veletrgovino Stermecki 45-letnega delavca Franca Ramšaka iz Gaberja na tla. Ramšak je dobil k sreči le lahke poškodbe.

d Mariborsko mestno autobusno podjetje se skuša še neprestano širiti. Zadnjič smo poročali, da je prosilo za koncesijo na slovenjegraških cestah, sedaj pa prosi za koncesijo na cestah Oplotnica—Konjice in Vitanje—Konjice. Upeljalo je tudi redno autobusno zvezo z Gradcem; odhod iz Maribora ob 7.30 in 14.

d Na drž. dekliški meščanski šoli v Celju se vrši vpisovanje v vse razrede dne 30. junija od 8. do 12. ure dopoldne. Učenke morajo plačati 20 Din za zdravstveni fond ali pa predložiti potrdilo davčne oblasti, da starši ne plačajo 30 Din direktnih davkov.

d Strela udarila v moža in ženo. V nedeljo 16. junija so imeli v Belokranjini hudo nevihto. V vasi Cerkevšču blizu Črnomlja je udarila strela v moža in ženo, ki sta šla proti domu. Strela je podrla oba na tla; mož je dobil hude rane po obrazu in ostalem telesu, kjer je močno ožgan, žena pa se je le onesvestila.

d Iz srednješolske službe. Za eno skupino je napredoval g. dr. K. Zeleznik, profesor realne gimnazije v Celju.

d Sive morske soli se bomo menda v Sloveniji znebili. Vsled raznih pritožb je obvestila mnopolna uprava Zbornico za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani, da v Slovenijo te vrste soli ne bode več pošiljala.

d Mesto Ljubljana ima po ugotovitvi statističnega urada 57.246 prebivalcev. Od poslednjega štetja prebivalstva je mesto zrastle za 3.812 duš. Mesto šteje 2.807 hiš z 11.469 stanovani. Kljub temu se čuti še vedno veliko pomanjkanje stanovanj. Mnogo ljudi mora stanovati v okoliških krajih, kar naravno neugodno vpliva na število prebivalstva.

d Konferenca srednjeevropskega hmeljarskega urada. V Monakovem se je vršila te dni konferenca srednjeevropskega hmeljarskega urada, na kateri se je konstatiralo, da se je lani v Evropi pridelalo 1.310.000 stotov po 50 kg, od tega goldinga 630.000. Pri tej konferenci so bile zastopane Jugoslavija, Nemčija, Čehoslovaška, Francoska in Poljska.

d Ugodnosti za potniški promet v Švici. Švicarski konzulat iz Zagreba javlja, da je s 1. majem t. l. stopila v Švici v veljavo nova potniška tarifa železniških in parobrodskih podjetij, ki nudi znatne prednosti potujočemu občinstvu, predvsem društvenim, šolskim izletom ter večjim skupinam. Najmanjše število potnikov, za katere se morejo izdati društvene vozne karte, mora znašati 8 oseb napram 12 kakor je to bilo do sedaj. Vozna cena za društvena potovanja tja in nazaj se zniža za 15%, napram 10% do sedaj. Društva plačajo pri brzovlakih samo polovico doplačila. Poleg tega izdajajo švicarske zvezne železnice tudi generalne abonemente, ki veljajo 8 dni in to za ceno 92 Frs za II. in 67 Frs za III. razred. Vrh tega je treba še položiti za jamstvo 10 Frs, ki se jih pa po preteku abonementa dobi nazaj. Ti 8-dnevni abonementi omogočajo potnikom, ki nimajo dovolj denarnih sredstev na razpolago, dal ostanejo vsaj teden dni v Švici. Dosedaj veljavni 15-dnevni abonementi ostanejo še nadalje v veljavi. Pri švicarskem konzulatu v Zagrebu se lahko naročijo sledeče knjige: 1. Novi »Schweizerischer Hotelführer«; 2. osebami srednjega stanu, ki si ne morejo privoščiti bivanje v razkošnih hotelih, je na razpolago seznam cenejših hotelov s povprečno ceno 5 do 7 Frs na dan; 3. »Švicarska kopališča«, namenjena izključno zdravnikom in njihovi praksi. — Vse te knjige so resnim interesantom pri švicarskem konzulatu v Zagrebu brezplačno na razpolago.

d Dva ustavljena hrvatska lista. V Novi Gradski je bil ustavljen »Graničar«, ki ga je izdajal odvetnik dr. Milovan Žanič in v Varaždinu »Narodno Jedinstvo«, ki ga je izdajal dr. Magdić.

d Nesreča pri delu. S kozolca je padla v Petrovčah pri posestniku Strnadu v petek 21. t. m. 29-letna Angela Pavčič, žena železničarja v pok. Nalomila si je hrbtenico. Spravili so jo v celjsko bolnišnico.

d Iz železniške službe. Upokojeni so gg. Stanič Ivan, premikalni nadzornik v Celju, Orosel Anton, skladiščni sluga v Celju in Zgomba Anton, skupinovodja pri progovni sekciji v Celju.

d Gojenci meščanske šole v Vojniku priredijo 29. t. m. ob 9. uri šolsko proslavo s petjem, deklaracijami, erkestralnimi točkami itd. Ob tej priliki bodo razstavljeni vsi izdelki učencev tekoč. šolskega leta. Razstava bo trajala od 28. do 30. junija. Vstop je prost. Vpisovanje novih in starih učencev od I. do IV. razreda se vrši 30. junija od 8. do 12. ure. V I. razred se sprejemajo učenci, ki so dovršili IV. šolsko leto osnovne šole.

d Kruh ne spada v pomije! Vsakemu zavrtku ŽIKE je pridejano navodilo, kako je treba kuhati ŽIKO. Gospodinja, ki to upošteva, doseže glavni cilj: ob malenkostnih izdatkih zdrava in krepka družina. 421

Razne politične in druge novice

Kraljevska rodbina na Bledu. Kakor se čuje iz dvornih krogov na Bledu, se pričakuje še za konec tega meseca radosten dogodek v kraljevi rodbini na Bledu. Ob tej priliki se zbere cela kraljeva rodbina na Bledu. Za jutri ali pojutrišnjem pričakujejo prihod rumunske kraljice Marije in princeze Ileana; Nj. Vel. kralj prispe še le prihodnji teden. To se sklepa iz dejstva, da se selijo diplomatije na Bled. Tam sta že ameriški poslanik Prince in angleški poslanik Kennard, dočim je že prihod več drugih tujih diplomatov najavljen. Sliši se tudi, da bode ob rojstvu tretjega kraljevega deteta proglašena obširna amnestija. Krst se bode izvršil na Bledu in bode dobil otrok slovensko ime.

Strašen požar v kantonski mestni bolnici. V kantonski mestni bolnici se je odigrala v petek zvečer strahovita nesreča, ki je zahtevala veliko število človeških žrtev. Vsled eksplozije v bolniškem laboratoriju je nastal požar, ki se je kmalu razširil tudi na sosedno skladišče medikamentov in raznih eksplozivnih snovi. Vsled tega je nastala druga, še strašnejša eksplozija, ki je povzročila grozen požar. V par minutah je bilo štirinadstropno poslopje bolnice od tal do strehe v plamenih. Iz bolniških sob je odmevalo obupno stokanje bolnikov in klicanje na pomoč. Zaradi ponavljajočih se eksplozij gasilci, vojaštvo in policija, ki so takoj prihiteli na pomoč, sprva niso mogli blizu. Razpeli so rjuhe in pozivali bolnike, naj skočijo skozi okna. Vsi bolniki, ki so se mogli gibati, so sledili temu pozivu, toda v splošni paniki so skakali tako brezglavo, da so se večinoma pobili. V plamenih je našlo smrt nad sto težkih bolnikov. Med temi sta tudi dva diplomata, ki sta bila še le pred par dnevi operirana in tako prikovana na posteljo. Ker so bile stopnice najprej v plamenih, je bila odrezana vsaka pot iz gorečega poslopja. Težko ranjenih je bilo nad 400 bolnikov, ki so dobili večinoma tako težke opekline, da bodo najbrže vsi podlegli poškodbam.

Znižana trošarina na vino? Kakor znano, je bila zvišana s 15. aprilom 1929 državna trošarina na vino za 65 Din. Ta povišek je težko zadel gostilničarje, trgovce in posredno tudi vinogradnike, ker ni hotel nikdo več kupiti večje množine vina, to tem manj, ker je sedaj treba plačati državno in oblastno trošarino največkrat pa tudi občinsko takoj pri vkletenju. Da ta plačila niso šale, kaže celjski primer. Pri nas znašajo sedaj vse trošarine na vino 270 Din za hektoliter, torej v največ slučajih skoraj 50% nakupne cene. Današnji listi poročajo, da so se radi teh trošarin vršile te dni konference v poljedelskem in finančnem ministrstvu. Zdi se, da namerava država urediti državne in samoupravne (oblastne in občinske) trošarine tako, da bodo znašale skupno 100 Din za hl, s čemur bi bilo pomagano vsem — razun našim občanom in oblasti seveda. Znižanje in maksimiranje oblastnih doklad pa se gotovo ne bode upeljalo pred 1. januarjem 1930, ker bi drugače ostali mnogi samoupravni izdatki brez kritja.

Zahteve jugoslovanskega obrtništva. Včeraj se je vršil v Beogradu kongres obrtniških organizacij iz cele države, kateremu je predsedoval Milan Stojanović, predsednik Obrtniške zbornice v Beogradu. Prva točka dnevnega reda je bilo poročilo o načrtu obrtnega zakona, o čemur se je razvila diskusija, ki je trajala skoro ves dan. V diskusiji so bile izražene naslednje želje: Zakonski načrt, ki ga je sestavilo ministrstvo trgovine in industrije, naj se umakne. Pred uzakonitvijo novega obrtnega zakona je treba zaslišati obrtne zbornice. Zakon naj temelji na naslednjih načelih: a) za obrtnike in obrtniška vprašanja je treba ustanoviti posebne obrtniške zbornice, neodvisne od trgovskih in industrijskih; b) pogoji za tvoritev obrtniškega obrata bode strokovni mojstrski izpit; c) za obrtnike se uvede obvezno članstvo pri obrtniških stanovskih organizacijah; d) uvede se naj obvezno zavarovanje obrtnikov za primer boleznih, smrti in starosti; e) uvede naj se energična borba proti protizakoniti trgovini. — Druga točka

Celjska posojilnica d. d.

Stanje hranilnih vlog nad
Din 75.000.000.—

Stanje glavnice in rezerv nad
Din 9.000.000.—

v Celju

V lastni palači Narodni dom

Sprejema hranilne vloge.
Izvršuje vse denarne, kreditne
in posojilne posle. — Kupuje
in prodaja devize in valute.

Podružnici: Maribor, Šoštanj

dnevnega reda je bila posvečena carinski politiki, o čemer je poročal tajnik obrtne zbornice v Beogradu Ranko Dostalić, tretja točka pa je bila razprava o vprašanju obrtniškega šolstva. Debata o obeh predmetih je bila kratka. Po zaključeni razpravi je kongres sprejel več resolucij. V prvi vrsti se povdarja potreba čim prejšnje uzakonitve obrtnega zakona, ki naj predpiše obvezen mojstrski izpit za vse samostojne obrtnike. Posebne izpite in kvalifikacije za pomočnike, obvezno članstvo v stanovskih organizacijah in ustanovitev posebnih obrtniških zbornic. Druga resolucija se bavi z vprašanjem carinske politike. Kongres ugotavlja, da domači obrtniški proizvodi ne zaostajajo za obrtniški proizvodi inozemstva. Domače obrtništvo lahko popolnoma zadosti potrebam in zahtevam države. Če je domače obrtništvo v krizi, je torej vzrok v tem, da dosedanja carinska politika ni v zadostni meri upoštevala obrtniških interesov in ni ščitila njihovih proizvodov. Zato zahteva kongres obrtnikov iz vse države, da se čimprej izpopolni gospodarsko zakonodavstvo. Nova gospodarska politika naj podpira domačo proizvodnjo in podjetnost. V ministrstvu za trgovino in industrijo je treba ustanoviti carinski svet, čegar člani naj bodo predstavniki posameznih gospodarskih ministrstev, ter zastopniki organizacij. Carinsko politiko naj prevzame ministrstvo za trgovino in naj jo vodi v interesu domače proizvodnje. Bodoča carinska tarifa mora v prvi vrsti zaščititi domače produkte in domačo delavnost. — Posebna resolucija je posvečena obrtniškem šolstvu. Zahteva se obvezen nadaljevalni pouk za vse obrtne vajence in pomočnike v nedeljskih šolah.

Čari planin

pridejo do polne umetniške veljave samo s prvovrstnim zanesljivim fotomaterijalom, katerega imate v zalogi edino-le v »special-turist-foto« drogeriji CENTRAL — Vrtovec, Celje, Kralja Petra c. št. 19. 8-20

Stanje letošnje sadne letine.

Vobče je posneti iz poročil, da bo splošna sadna letina srednje dobra — v ljubljanski oblasti morebiti nekoliko boljša nego v mariborski. Najbolj se bodo obnesle češplje — seveda, če ne bo prehude suše — potem hruške, precej slabše jabolka. Dobro so v splošnem obrodile tudi črešnje. Najslabše je z orehi, ker so v nenavadno hudi zimi pozeblili v lesu. Marelice in breskve že sploh ne hodijo v poštev, ker je tega drevja premalo. Letos bo pa pridelek tako pičel, da bo komaj imena vreden.

Glavna ujava, ki je najbolj oškodovala sadno drevje in letošnji pridelek, je bila izredno huda in poleg tega še neobičajno dolga zima. Mnogo drevja vseh plemen je pozeblo v lesu, zlasti so na ta način prizadeti orehi; jabolane in hruške so pa večinoma samo nazeble. Pozeba je zadela tudi cvetno brstje, posebno pri marelicah in breskvah, pa tudi pri črešnjah in nekaterih hruškah. Posledica dolgotrajne zime se je pokazala posebno v dobi cvetja. Vsa sadna plemena so namreč letos cvetela istočasno in šele proti koncu aprila in začetkom maja, kar je posebno prav hodilo črešnjam, marelicam in breskvam (v kolikor niso

pozeble v brstju), ki sicer tako rade pozebejo v cvetju, ako cveto ob svojem navadnem času marca ali aprila. Nekaj čudnega je tudi to, da je bila v sicer toplejših krajih vobče hujša zima nego v mrzlejših. (Dolenjska je bila hujše prizadeta nego Gorenjska).

Druga, nemara še hujša nesreča, ki je uničila — lahko rečemo — polovico našega najvažnejšega sadnega pridelka — jabolk, je bil cvetoder. Te silne nadloge ni vzela huda zima, kar velja, da si zapomnimo za vedno. Več nego polovica poročil omenja cvetodera in neznansko škodo, ki je posebno velika v tistih krajih, kjer je med jablanovim cvetom deževalo. O tem škodljivcu smo dovolj pisali in bi bil skrajni čas, da bi mu vsi sadjarji napovedali neizprosno boj. Zanimivo bi bilo vedeti, koliko sadjarjev je kaj ukrenilo v varstvo svojih jablanovih nasadov pred cvetoderom. Zdi se mi, da bi jih lahko našli na vrste ene roke. Saj je komaj par tednov od tega, ko je posestnik več tisoč jablan šele vprašal Sadj. in vrtnar. društvo, kaj naj ukrene, ker da mu je cvetoder uničil skoro ves ogroman pridelek. To se pravi po toči zvoniti. Tudi drugi škodljivci se pojavljajo v nenavadni množini, kakor da bi jim bila huda in dolga zima še prav posebno prijala.

G. urednik »Sadjarja in vrtnarja« našteva tu razna poročila o sadni letini v ljublj. oblasti. O mariborski oblasti pravijo poročila podružnic Sadj. in vrtnarsk. društva:

Jabolka kažejo prav dobro v celjski okolici, v Šmarjah pri Jelšah, na Gomiljskem, Pilštanju, Ljubčini in Slovenjgradu; dobro letino izkazujejo podružnice v Ljutomeru. Središču ob Dravi, v Sevnici, Brežicah, Dubravi, Grobelnem, Ormožu, Ptuj, Tebarjah; srednje-slabo kaže v Celju, v Št. Jurju ob juž. žel., v Dramljah, v Petrovčah, Vojniku, Artičah, pri Sv. Marjeti niže Ptuja, v Konjicah, pri Sv. Jederti, v Kostivnici, v Dolu, v Mariboru, Braslovčah, v Šaleški dolini, Marenbergu, v Šoštanju in Laškem; prav slaba letina se obeta v Guštanju, Prevaljah in Framu.

Hruške so skoro povsod dobro nastavile, po nekaterih krajih prav dobro. Slaba letina se obeta samo v šaleški dolini v Artičah in pri Sv. Marjeti niže Ptuja.

Črešnje so obrodile srednje dobro, tu in tam tudi prav dobro. Bolj slabo letino izkazujejo podružnice Petrovč, Šmarjeta, Laško, Maribor, Juršinci, Srdlišče ob Dravi, Ljutomer, Št. Jurij ob juž. žel., Celje, Pilštanj, Zagorje.

V češpljah se obeta skoro povsod prav dobra in dobra letina. O slabem nastavku poročajo samo iz Lubelč in iz Vojnika.

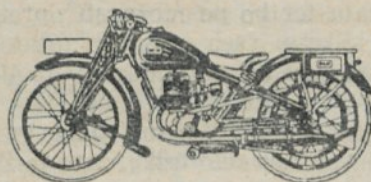
Marelice in breskve so v mnogih krajih pozeble že pozimi v brstju. Vendar pa izkazuje dober in celo prav dober nastavek: Šmarje pri Jelšah, Sevnica ob Savi, Celje in še nekaj krajev jugovzhodnega dela oblasti.

Orehi so skoro povsod pozebli. Nekaj pridelka bo menda v Prevaljah, Marenbergu, Kostivnici, Artičah, Celju, v Šaleški dolini in Petrovčah. (Po »Sadjarju in vrtnarju«.)

Odda se lepa

meblovana soba

s hrano in celo oskrbo. Naslov v upravi.

Najnovejši modeli D. K. W.

motorcikli po 200, 300 in 500 ccm so došli v zalogo. Povoljni pogoji plačanja. Generalno zastopstvo za SHS

Opšti Trgovački industrijski Kontoar
Beograd, Raičeva 12.
Zahtevajte prospekte »MOTO«.

Carinsko posredovanje, špedicijo

in vse v stroko spadajoče posle oskrbuje pri vseh carinarnicah točno in najceneje ter se priporoča protokolirana tvrdka

Franjo Jošt, Celje
Aleksandrova ulica 4.

iz vseh rudnikov
prvovrsten
dobavlja in dostavlja trgovina

Franjo Jošt, Celje, Aleksandrova ul. 4

Šivilje

izučene, mlajše in neporočene, dobe stalno mesto. Vajt, Celje.

RUD. SACK, LEIPZIG

TOVARNIŠKA ZALOGA ZA SLOVENIJO
FERDO SMOLA, Sr. Jurij ob juž. žel.

dobavlja brzo, točno
in po znano najnižji
ceni vse vrste
SACK-ovih
plugov in delov zanje

Zahvala.

Ob priliki smrti mojega ljubljenelega moža, gospoda

Martina Zemljak

tajnika okrajnega zastopa v Celju

se vsem, ki so me tolažili ob bridki izgubi, prisrčno zahvaljujem. Iskreno zahvalo izrekam tudi vsem onim, ki so dragega pokojnika spemili na njegovi zadnji poti in mu darovali cvetje in vence.

CELJE, dne 22. junija 1929.

Žalujoča soproga.